

آقا میرزا محسن - این مطلب در مجلس هم مذاکره شد.

وکیل الرعایا - در سر قبر مظفرالدین شاه مرحوم بخود فرمان فرما گفتیم این نحو خدمت بملت نمیکند که صرف نظر از حقوقشان منتهاید.

رئیس - باید تحقیق کرد خوب است که از وزیر عدلیه خواسته شود به مینه برای چه این وجه گرفته نشده است و دو مسئله است که می خواهم اطلاع بدهم یکی در خصوص بانک است و دیگری در باب دادن حقوق حال چند شب است از امراء و شاهزادگان می آیند در این جا و یک وجهی میدهند در نزد حاج امین الضرب جمع می شود که بعقوبت این سربازهای بیچاره و سایرین داده شود هر کس هم بیک اندازه کمک و همراهی کرده وجهی داد ولی چیزیکه خیلی جای تأسف است این است که در این موقع شاهزاده ظل السلطان و نایب السلطنه هیچ اقدامی نکرده اند و شاهزاده عین الدوله هم تلگراف خواهیم کرد تا به بینیم جواب چه میدهند شماع السلطنه هم می گوید که پول نقد ندارم شصت هزار تومان جوهرات در بانک استراضی برای دوازده هزار تومان رهن است آن دوازده هزار تومان را بدهید جوهرات را بگیرید باقی آن را بیانک ملی بدهید و شاهزاده ناصرالدین میرزا هم قرار شد فردا جواب بدهند این محض اطلاع بود گفته شد که بگوش آقایان برسند شاید حاضر بشوند برای دادن وجهی و الا بدون الله از ایشان خواهیم گرفت.

وکیل الرعایا - شاهزاده ظل السلطان و نایب السلطنه مال خودشان را بما چیزی ندهند آنها بیکه از رعایا گرفتند یک مقداری همراهی کنند.

اسدالله میرزا - باین اهمیت سرحدی چرا معتمد السلطنه نمیرود.

رئیس - پول می خواهد و لوازمات لازم دارد وزیر داخله يك كافدی در خصوص عمل سرحدی نوشته است که پول لازم است اگر پول نباشد من استعفا میدهم و پول را هم باید این اشخاص بدهند از بنده این بود که گفتیم اگر دادند فيها و الا من بفضل الله و بقوة مجلس از ایشان خواهیم گرفت.

آقا سیدحسین - آن حواله که برای جناب معتمد السلطنه داده شد هنوز در بقل وزیر امور خارجه است و در دربار قرار شده بود که هر روز با پول بدهند بعد از پنج روز حرکت کرد.

آقا میرزا محمود - اعتقاد بنده اینست معض این که انعام حجت باین دوشاهزاده بشود بگویند اگر ندادند تکلیف معلوم است و ملت خود میدانند (شروع ترانته قانون انتظارات شده و چند ماده از آن قرائت و تصحیح شد. (مجلس ختم شد)

مذاکرات روز شنبه ۱۱ رمضان

دارالشورای ملی
خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۹ آقا میرزا ظاهر قرائت کردند در باب کنترل ایشان ملا کرده شد که چرا بمجلس نمی آیند جواب داده شد به ناخوش هستند. تشکر نامه از طایفه زردشتیان قرائت شد که مشر بود بر اظهار امتنان از وکلا عظام و تشکر از قانون اساسی خصوص از ماده راجعه به تسادی حقوق.
رئیس اظهار داشتند که تلگراف زیاد از

زردشتیان و اهل طایفه زردشت تشکر و امتنان رسیده است که قرائت آنها موجب اطنااب و تطویل است.

حاج سید نصر الله - محب است که ملل خارجه این قانون اساسی را پسندیده و تشکر می نمایند ولی بعضی در داخله مملکت خودمان می گویند که چرا بیادشاه این شرافت داده شده که مروج دین اسلام باشد و حال آنکه دین اسلام طوری وسیع است که تمامرا ممکنست در ظل حمایت خود نگهداری نمایند این گونه اشخاص که ناسیاسی می نمایند گمان اینست معاند دین اسلام باشند روز نامه جبل المتین برمی دارد آزادی مذهب می نویسد آخر برای چه این طور در روزنامه باید نوشت.

محقق الدوله - در روزنامه صور اسرائیل چند مطلب درج شده بود و توقیف شد همین روزنامه جبل المتین هم بواسطه يك اعلان لا طاری توقیف و جرم شد حالا چرا باید بنویسد که قوانین اسلام ناقص است ناسباب انزجار خاطر بشود و حال آنکه دین اسلام هزارو سیصدو بیست و پنجسال است که تمام اقتضات مابین است و بواسطه آن ما حقوق خودمان را حفظ کردیم.

حاج سید نصر الله - آخر اسلام چه کرده و چه بدی کرده است تمام ملل خارجه از مجلس اظهار تشکر و امتنان می کنند از چه این نظام نامه اساسی آخر این چه اسلامی است که ناسیاسی کنند.

آقا شیخ یوسف - بنده عقیده ام این است که نویسنده آن دیوانه است آدم هافل این طور نمی نویسد (گفته شد که کمیسیون شود و تحقیق نمایند هر طوری که صلاح دیدند عمل شود.)

آقا شیخ حسین - چون فرمودید که کمیسیون شود این شخص طوری است که آن وقت که بواسطه آن اعلان روزنامه اش توقیف شد فوراً چیزی نوشت انتشار داد خوبست روزنامه او بیاروند در مجلس بخوانند تا معلوم شود (روزنامه جبل المتین را آوردند و خواندند.)

آقا میرزا ابوالحسن خان - این ایرادات او صحیح نیست اینکه در باب طبقات ایراد کرده گویا از ترتیب مشروطه مطلع نیست در هر جا که اول مشروطه شده انتخاب از طبقات بوده در سایر جا ها که حاله از روی افرداست بجهت این است که لاقابل در صد نفر و دقت عالم است ولی حالا در اینجا این طور نیست و اما اینکه گفته است از مال معتدله وکیل انتخاب شده است چرا نشده است از طرف زردشتیها که وکیل اینجا دارند ارمانه و بدهم خودشان حقوقشان را واگذار کردند بجهت اسلام.

آقا شیخ حسین - الحده که این قانون اساسی ما طوری تمام شد که جای گفتگو از برای احدی باقی نماند اینطور که او اینجا نوشته گذشته از اینکه در باب مذهب چیز بد نوشتی در امور بلتیکسی هم خطا کرده.

حاج سید نصر الله - اینطور که این مرد نوشته و میخواهد صریحی از برای دولت و ملت بکنند معنی اش اینست که سی کرور خلق بیایند دین اسلام را وداع بگویند من نمیدانم چه میخواهد بکنند شاید بایک دواتی بستگی داشته باشد پول گرفته باشد ما باید تکلیف خودمان را بدانیم.
رئیس - بهتر این است که بوزارت علوم نوشته شود.

وکیل التجار - بیکر آدم که اینقدر حرص ندارد بفرمود که ما هر چه میخواهیم برای حفظ مملکت است دیگر لازم نیست نسبت باسلام بنایمانی این طور بگویند البته باید همین شخص را مجازات داد و تیر کرد.

آقا سیدحسین - باید جالب بدلیه شود و استظهار شده مجازات معین شود.

رئیس - امشب اطلاع میدهم بوزیر علوم توقیف کرده و رجوع بدلیه نمایان جواب انجم زنجان توضیحاتی است که از ابیات اقدامات جهان شاه در زنجان و طارم خواسته بودیم آمده است (قرائت شد تقریب باین مضمون بتوسط آقا شیخ ابراهیم و مقبر لشکر امورات یونان یوناناً روبغز را بی است طوری از تعدیات جهان شاه خان بستوه آمده اند که از این نامه که از او یاد مینمایند الحق طوری این مرد این نامه که از طهران برگشت اظهار شرات کرده و مینماید که اگر از طرف مجلس جلوگیری نشود نساد عظیم خواهد شد دهات اسماعله الدوله را چاییده و خراب کرده.

رئیس - این تحقیقاتی بود که از انجمن شده است (يك كافدی هم خود جهان شاه خان در برائت ذمه خود نوشته قرائت شد قریب باین مضمون همیشه در تکلیف خدمت گزار می خود صاعی بودم و هرگز خلاقی نکردم و در هر خدمتی که جوع شده گوناخی ننموده در این او اخیر یکدسته ابل که راجع با سمد الدوله بوده دعوات او را چاییده و قریب صد هزار تومان بایل ضرر وارد آورده اند ۱۲۰ نفر مقتول شده اند حالا که بنده آمده ام میخواهتین این خسارت را بگردن بنده وارد بیاروند و در نظر اولیاء دولت مرا مهم نمایند لازم است که اذهان و کلاهی ملت مسجون باشد که نگذارند اینقدر ظلم بشود.)

آقا سیدحسین - اینطور که خود او نوشته است که ۱۲۵ نفر کشته شده و صد هزار تومان خسارت بایل وارد آمده و بدولت هم اظهار شده است خوب است تحقیق شود ببینیم آیا چنین اظهاری بدولت شده است و این مأموریت از طرف دولت باو داده شده است یا نه و الا آنچه انجمن نوشته است صحیح است و باید شرفات او سلب شده و بعد بظهران اعشار شود.

آقا شیخ ابراهیم - هر يك از وکلا نسبت بجهاتی که از آنها وکالت دارند مسجون تر هستند بایده آنها اظهارات خود را بگویند این جهان شاه خان که اینطور میگوید همه او را میباشند از ا حلاه الدوله ، از نظام السلطنه و غیره میرسید جناب رئیس بصیرت دارند بخدا قسم است من از ترس اینکه ببرد درای من صدمه زنند همه حرمی را نیکویم ببق خدا این شخص بدتر از شر است.

وکیل الرعایا - هر کس يك خدمتی از او نشان داد خواهیم گفت که این مشاغل جدیدند در ازای آن خدماتی است بنده رفتم فکر کردم مالی چند خروار روغن برای ایتانک میداد دیدم این بول خونهای مردم بیچاره بود.

آقا سیدحسین - بنده میگویم که جهان شاه خان خیلی آدم خوبی است بملت اینکه کاشان خیلی اغتشاش است بنده رفتم بوزیر داخله گفتم گفتند من اطلاع ندارم وقتیکه وزیر اینطور بی اطلاع از کار باشند هر کس بدتر از این نیکند بد کرده است.
آقا میرزا ابوالحسن خان - در شهر از حاکم

بنا بر آرای دادو هزاد سوار حرکت کرده
و نظری بکنند و کسی دیگر میکویند که چرا پسر
قوام را پس گرفته و چرا او را روانه نمیدارند از
همجا. آرزو آشتیاش بلند است هر چه میکوینم در
اینجا فایده ندارد.

(گفته شد که رای بدمند این کابینه عزل شود)

آقای سید حسن تقی زاده - جلوزر میتواند
رای بدهد چیزی را که قانونی شده رای در این
خصوص این است که استعفا این کابینه را بخواهد
زیرا که فرار است هر وقت نصف اهل مجلس اطمینانش
از این کابینه سلب شد آنوقت آن هیئت منزهل است
و حال آنکه اکثر بلکه تمام اهل مجلس اطمینانشان
از این کابینه سلب شده منتهی بعضی بزبان میگفتند
بعضی نمیکفتند حالا همه میکویند
بحر العلوم کرمانی - در کرمان چقدر گفته
شده اند مسئول اینها کیست .

رئیس - باید تفکیک شود که اول عمل جهان شاه
خان را تمام کتیم یا اول عمل کابینه را .

آقای میرزا ابوالحسن خان - صحیح است اول
حرف جهان شاه خان در میان بود و کلای آنجاهم حق
دارند که دادخواهی نمایند بعد بکابینه و کار کرمان
و سایر جاها میرداوند اتصالا از همه جا شکایت میرسد
شما که رئیس مجلس هستید مسبقه ماین نظامات
را یکی رجوع کنیم؟

وکیل الرعایا - وزیر عدلیه در کمال خوبی
است ولی ربطی بمقصود ما ندارد آنچه راجع بمقصود
ما است وزیر داخله است حکومت همدان میکوید
چندماه است که صد تومان خرج کردم تلگراف
بدولت نمرسد بنده میکویم که از وزیر داخله اطمینان
نداریم باید عزل او را خواست.

آقای سید حسین - ما کار بوزیر نداریم باید
کابینه تغییر کند.

رئیس - بلی روز اول هم مجلس حاضر نبود
برای پذیرفتن ولی تادبا قبول شدند.

وکیل التجار - در عدم اطمینان بوزیر داخله
و مالیه محل اختلاف نیست همه اتفاق دارند چون
قانون اساسی نوشته شده همینکه وزرا بشنوند کافی
است دیگر محتاج برای نیست.

وکیل الرعایا - ما وقت نداریم بیکروز ایران
یکسال است باید رای گرفته شود.

آقای میرزا ابوالحسن خان - وقتی که در
مجلس صحبت میشود بقول آقای تقی زاده این صدا
همه عالم مبیچد پس این هیئت بمعض شنیدن باید
استعفا بدهند.

آقای سید حسن تقی زاده - در این مسئله حالا
رای گرفته میشود عمل ختم میشود ولی یک مسئله
عرض میکنم اگر چه قانون نیست اما از قانون بیشتر
فایده دارد باید آقایان و کلا اذهان خود را متوجه
بدارند پیش از مشروطیت عیب کار این بود که وزرای
جاهل تصدیر کار بودند کسی هم نبود ایراد بگیرد
ولی حالا تمام مردم ایراد میکویند در سایر ممالک وزارت
شرایط دارد و اشخاص جامع شرایط هستند که پادشاه
از میان آن اشخاص بیست نفر را انتخاب میکند و در میان آن
بیست نفر وزرا انتخاب میشوند اما اینجا آن شرایط نیست
لازوری انصاف باید اشخاصی انتخاب شوند که عالم
باشند بنده نمیکویم وزیر داخله بد آدمی است ولی
میکویم اولین مدت چه نتیجه حاصل شد اگر یک
پنجاه روزی را گذار میشد میتوانست اداره کند .

حاج سید عبدالعزیز شهبانی -
در ممالک دیگر مکاتب عالی برای این کار هست
ولی در مملکت ما نیست پس خوبست بکمجلس سیاسی
تشکیل بدهیم تا اشخاصیکه قابلیت دارند در آنجا
جمع شده از روی امتحان هر یک را انتخاب نمایند
آنروز جناب مشیر الدوله گفتند که کارخانه آدم سازی
لازم است.

رئیس - هر کس اطمینان باین هیئت دارد
ورق سفید بدهد و هر کس ندارد ورق آبی بدهد.
اسدالله میرزا - چون رئیس الوزراء میتواند
وزرا را انتخاب نماید پس اشخاصی که در این هیئت
هستند و ببرد نمیخورند ممکن است دوباره رئیس-
الوزراء آنها را انتخاب نماید پس خوبست هفت رای
گرفته شود تا اشخاصی که ببرد نمیخورند معلوم
شود .

(گفته شد مجلس کار باشخاص ندارد هر وقت
دید که هر کدام کافی نیست عزل او را میخواهد .
رای گرفته شد) ورقه آبی (۸۴) .

احسن الدوله - یکسال است که چنین رای
کاملی در ایران نداده نشده است اعتقاد بنده این
است اگر خود وزرا هم حضور داشتند در انفسال
این کابینه سخت میجستند.

آقای شیخ یوسف - در حقیقت امروز مصداق
شعر خواجه را دیدیم .

(من جرب المجر بحت به الندامه)
آنوقت که این کابینه انتخاب میشد آقای تقی
زاده گفتند که قبل از انتخاب یک نگرانی از برای کابینه
بکنید حالا هم بنده عرض میکنم که یک نگرانی از برای
کابینه جدید بکنید که باز اسباب تعطیل نشود .

آقای میرزا ابوالحسن خان - آنچه تکلیف ما است
باید رفتار کنیم هر وقت نتوانستند استعفا بدهند
ما نباید اشخاص را معلوم کنیم تکلیف مجلس
نیست .

رئیس - در باب جهان شاه خان آخر رای
چه شد .

آقای میرزا فضلعلی آقا - در باب وزرا اگر
مجلس از اول رای نداشته باشد نمیتواند اظهار کند
که مملکت از دست رفت باید اشخاص صحیح انتخاب
کرد .

رئیس - حالا این مطلب بقایای همایونی
عرض خواهد شد آنوقت لابد خواهند فرمود که اطمینان
مجلس بچه اشخاص است .

وکیل التجار - مجلس خسته نمیشود از اینکه
هیئت بیایند و استعفا بدهند باید یک هیئتی باشند که
کار بکنند .

آقای سید حسین - در قانون اساسی نوشته شده
است که صاحب منصب نظامی را نمیشود بدون قانون
معزول کرد چند روز قبل یک نفر که رئیس زندانم
بوده است معزول کرده اند و تقدیمی گرفته اند
یکی دیگر را بجای او گذارده اند نباید معلوم کرد
که برای چیست ؟

رئیس - با وزیر جنگ است ربطی بمجلس
ندارد .
(تلگرافی از زرت از وزیر اکرم رسیده بود
قرائت شد قریب باین مضمون :

میرزا ابوالقاسم روزنامه نویس در خصوص تذکره
بقونسول روس هتاکی کرده قونسول هم امر کرد تذکره

ندهند و امر شد روزنامه او توقیف باشد بعد جمعی
را جمع کرده در تلگرافخانه ریختند که مخابره کنند
چند روز است خبر عزل بنده رسیده است ولی بچه قانون
بنده را عزل کرده اند هنوز حرکت خلاف قانونی
از من صادر نشده در صورتیکه کسی از من شکایت
نکرده و دلیلی بر خیانت من نیست چرا مرا عزل کرده اند
اگر اینطور است که بنده هیچ اطمینان نیست .

محقق الدوله - در این خصوص پیش هم
صحبت شد جواب کافی داده نشد .

بحر العلوم - وزیر داخله جواب داده است
و حکومت هم رفته است بارفتن حکومت دیگر چه
فایده دارد .

آقای سید مهدی - در چند ماه قبل در باب
رشوه در مجلس مذاکره شد و بجائی نرسیده امروز
طوری رشوه کارها را خراب کرده است که ترتیب
ندارد یک نگرانی برای اینکار بکنید به پیشم این
شخص را بچه چه عزل کرده اند یک شخصی میخواهد
در ازلی دخل بکند این شخص نمی گذارد ده هزار
تومان میدهد این شخص را عزل میکنند .

آقای میرزا ابوالحسن خان - آنروز وزیر
داخله گفت بواسطه ناامنی و بی نظمی آنجا او را
عزل کردیم .

وکیل الرعایا - وزیر داخله گفت اگر مرا
مسئول میدانید میکویم او باید عزل شود .

آقای سید مهدی - باید رشوه موقوف شود
تا دیگر پول نگیرند یکی را عزل و یکی را نصب
کنند .

آقای میرزا ابوالحسن خان - خوب بود آن
روز بگویند نه حالا

آقای سید حسین - پس از مسئله جهان شاه خان
نگذردید تمام کنید .

رئیس - علی التحقیق باید ایلات جدید از
جهان شاه خان گرفته شود و احضار شود یک مسئله
دیگر هم هست و آن این است از آقایان عظام و
شاهزادگان و امرا و قیره که بالنسبه مشهور بشود
هستند در دو مجلس یکی در دربار و یکی در اینجا
فی العمله کاری کرده ایم فعلا تا شب سیصد و کسری
جمع شده ارباب حقوق هم از توشقان تیل و یونت تیل
و غیره طلبکار هستند اگر بخواهیم تمام را بدهیم نمرسد
تکلیف چیست ؟

آقای سید حسین - اول باید تعیین کرد
حقوق عقب مانده چقدر است و موجودی چقدر است
بعد معلوم میشود .

مستشار الدوله - از چندین سال طالب
ارباب حقوق باقی است ولسی اغلب مال یونت تیل
است که سه کرور تقریباً میشود کمسیون مالیه
میخواست ترتیب بدهد ولسی آن استاد خرجی که
بود آنرا دیوان خرج نکرده است حتی بعضی از
استاد را میکویند سه دفته است میگیرند از این جهت
گفته شد که بخزانه زمان امین الملک هم رسیدگی شود
و بعد از آن از بابات حقوق یونت تیل تومانی پنج هزار
داده شود و حقوق سایر سنوات باشد و بیکر و رو چیزی
امروز میتوان این حقوق را داد .

رئیس - اگر میخواهیم داخل آن حقوق
های سابق بشویم اولاً یول میخواست تا بیا طول
می کشید این بود که کمسیون مالیه قرار گذاشت
که تومان پنج هزار از بابت یونت تیل داده شود و

گویا بیک مکرور حالا کفایت می کند و مال انساله هم تمام و کمال بعد از تمام دستور العمل داده خواهد شد شمال سرباز هم از بابت پونت تیل تمام و کمال داده میشود .

مستشارالدوله - لزبابت قشون از جیره و مواجب و ملیوس طلب دارنده و یکی هم از بابت صاحب منصبان قشونی اما در باب جیره و مواجب تماماً باید باینها پرداخته شود از بابت ملیوس فعلاً باشد .

آقامیرزا ابوالحسن خان - بصرفه تومانی شش هزار داده شد حالا بیستیم علی السویه باید داده شود باین ما هم تومان پنچ هزار داده شود .

آقاسید حسن قهی زاده - آیا گرفتن این پول و خرج کردن ارتعوب نمی خواهد و قانونی نیست همان گرفتن از خارج و قرض کردن باید بتصویب مجلس باشد .

حاج سید نصر الله - پس که بیون ماله برای خود را بگیرد .

مستشارالدوله بیک حرفی از بابت حقوق پونت تیل پیش آمد لابد باید پول قرض شده داده شود حال این اشخاص میگویند ما فهرست و قبوض تمبر شده داریم از قرار تومان پنج هزار همان قبوض را گرفته بدهند .

حال در حقیقت سه مسئله است که مجلس باید تصویب نماید اولاً این که باید حقوق از بابت حقوق از بابت پونت تیل داده شود یا خیر ؟

ثانیاً - این استعراض باید از اشخاص داخله بشود یا خیر ؟

ثالثاً - آیا بیستیم این اشخاص که میخواهند قبوض تمبر شده صحیح از بابت پول بدهند قبول بشود یا خیر ؟

وکیل الرعایا - یکی در باب حقوق که باید داده شود اما یکی در باب چراغ خانه که قبض صادر شده بیست و هشت هزار تومان آیا باید بموجب این قبض داده شود ؟

رئیس - غیر فقط حقوق اشخاص است .

مستشارالدوله - در حقوق اشخاص هم آنقلم های بزرگ گفته شد حالا بماند .

آقاسید حسن قهی زاده - اینهم گفته شد که از حقوق امساله باید داده شود دیگر اینکه گفته شد باید از صرفه و صنعت اشخاص تقشیش شود که چگونه شخصی است آن قبض ها هم که از ارباب حقوق گرفته میشود در صورتی است که آنها همین معلوم شود که لزوم و اعتبار دارد نه هر قبضی

صنیع الدوله - از بابت حقوق قشون در این چند ماه زیاد از آن داده شد ولی معلوم نیست چه شعور دیدیم که پول نبود این کار را کردیم حالا باید کاری کرد که هر چه آنها داده شده معلوم باشد و بانی را آن اشخاصی که میتوان در نزد دولت بطور قرض بگذارند بجهت این چاره غیر از این نیست **رئیس** - صحیح است ولی باین ترتیبی که داده شده گویا به قصد و سی هزار تومان تمام بشود آنهم سیصد هزار و کسری حاضر است .

آقامیرزا ابوالحسن خان - اول اینکه استعراض داخلی صحیح است و غیر از این چاره نیست دیگر این که این پول بکی تحویل بشود سبب برای گرفته شود برای خرج .

رئیس - این ترتیب فرموده شده این پول در نزد حاجی امین الضرب جمع شده و فهرست گرفته شده ضبط که بیون ماله بشود دو نفر از مستوفیها خواسته شده باین قبوض رسیدگی نمایند پس از تعیین صحت بهر انجمن ماله رسیده آنوقت حواله شود بجناب حاجی امین الضرب .

وکیل الرعایا - در استعراض از روس کردها خوردند عقیده بنده این است که باید بحساب خزانه هم رسیده گی شود بنده نشان دارم که در یک ذرع مربع اشرفها را دفن کردند .

آقاسید حسن - سه رای گرفته شود اول در باب استعراض و ثانیاً در باب این که از چه سالی داده شود ثالثاً تومانی چند داده شود

شاه السلطنه - خوب است تمام ارباب حقوق را مایوس نفرمائید بآنهاییکه قبل از سه پونت تیل مانده یک چیزی داده شود .

حاج سید نصر الله - دولت بنا هفتاد کرور قرض و شش کرور کسر محل نمی تواند تمام حقوق چندین ساله را بدهد این که در باب پونت تیل گفته شد داده شود برای فرجه در کار مردم است اگر پول باشد تمام را میدهند .

مستشارالدوله - از برای که بیون ماله فرصت نشد که تمام حسابها رسیدگی نماید این شد که گفته شد مال پونت تیل داده شود بعد ها که بحساب رسیدگی شد باقی حقوق سنوات دیگر را هم میدهند .

آقامیرزا ابوالحسن خان - دولت ندارد مجلس هم نمیتواند بدهد تا پول نباشد نمیشود هر وقت پول پیدا شد میدهند .

مستشارالدوله - این که در باب استعراض گفتند فعلاً این استعراض بر گشت میکنند باینکه ملی قرارداد همان قرارداد بابانک خواهد بود **نظام العلماء** - حالا که میخواهید رای بگیرید بگذارید برای مجلس دیگر نادقت شود .

حاج سید نصر الله - این مسئله اگر نباشد نباید قرض از خارج باشد شق دیگر ندارد .

صنیع الدوله - این از باب حقوق مردم بیچاره هستند باید بآنها داد .

وکیل الرعایا - تا حال ارباب حقوق تومانی پنج هزار زیادتر نمی بردند باقی بکسیه آن اشخاص میرفت که کبسه شان خیلی بزرگ است .

حاج سید نصر الله - از این بعد دیگر تومان تومان داده میشود .

رئیس - هر کس رای دارد با استعراض داخلی ورق سفید هر کس ندارد آبی بدهد .

آقاسید حسن قهی زاده - شرایط و مقدار قرض اگر معلوم شود بهتر است .

حاج سید نصر الله - حالا اگر بخواهیم قرض کنیم دیوست کرور قرض میخواهیم پس لابد قرض باید شود منتها باید بمصرف خرج شود .

وکیل الرعایا - مجلس در سابق تا چهار کرور اجازه داده بود .

صنیع الدوله - آن بابانکلی بود و همان طور که جناب حاج سید نصر الله گفتند ما محتاج بدیوست کرور هستیم ولی فعلاً نانو کرور خوب است رای داده شود .

رئیس - مجلس میرساند که من این جهت و لامعش حب وطن اختیار کردم لوازمی که لازم بود اظهار کردم حالا گویا تصامح میشود اگر اصفا بدهم صورقه وری از طرف بنده نشود .

رئیس - بوجبه تلگراف راپورتی که بدیش آمده بود سیف العشار هم تسلیم عده است حاکم ما و بیلاغ هم بلا تکلیف مانده است وجود کمیسیون خیلی نافع است مستحکم السلطنه امور است باید برود دولت میخواهد قشون میفرستد نسیخه امده نفرستد .

آقاسید حسن قهی زاده - آنروز قرار شد که قشون فرستاده شود عقیده بنده هم این است که قشون در سرحد باید باشد این قشون هم از آنجا فرستاده شود بهتر است نه از آذربایجان

آقامیرزا ابوالحسن خان - مازل کابینه را خواستیم این قشون که لازم است طول میکشد موکول میشود بنص کابینه جدید کمیسیون باید برود پول هم هر چه بخواهیم حاضر است .

آقاسید حسن قهی زاده - قشون برای سرحد آذربایجان لازم است آنهم باید از آنجا برود .

حاج سید نصر الله - شما مستحکم السلطنه را برای ریاست کمیسیون مأمور کردهاید باینکه ریاست قشون مطلبی که او میگوید قهر از این است این دو مطلب را از هم تفکیک کنید تا معلوم شود .

(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز یکشنبه ۱۴ رمضان دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۱۴ آفرین میرزا طاهر قرائت کردند .

سید الحکما - ترتیب سابق این بود که در بدایت مجلس بعد از قرائت خلاصه مذاکرات شروع بقرائت قانون میشد اما حالا که بدو مذاکرات متفرقه میشود و بعد قانون قرائت میکرد انظار خسته می شود و کابینگی ذر قرائت قانون مدافعه بعمل نیامد **رئیس** - شما گمان میکنید که این مطالب جزئی است و حال آنکه خیلی عمده است تأمین بلاد مهم ترین مقاصد مجلس است (تلگرافی از شیراز رسیده بود قرائت شد شعر بود بر اینکه سابقاً از وضع افتتاح شهر و اطراف کراراً کتباً و تلگرافاً قرض شد رسیدگی و جلوگیری بعمل نیامد اینک سید لاری بشهر آمده تفنگدار عقب خود انداخته سلاسل و شیکری گردیده حضرت حاجت الاسلام بجهت ادا فریضه بمسجد آمده تفنگچیان معتمد بیوان آمده سه طرف مسجد را محاصره کرده بنای شلیک را گذازده

پدارالشورای ملی مراتب عرض شد در دفعه مقصدین اقدامی نشد اینک ما از تلگرافخانه بیرون نیائیم تا کار درست شود تلگراف دیگر بعنوان آقا سید محمد جعفر وکیل محترم شیراز رسیده بود قرائت شد قریب پان مضمون پس از مدتهای مدید که در فکر ترقی و تمدن و فتاده مفسدین فی الارض نیکنگدازند چهار نفر مقصد مثل معتمد دیوان و غیره حالشان معلوم است از کثرت فسادشان مردم خواب ندارند خودش نمی تواند کاری از پیش ببرد سید لاری را بشهر آورده تفنگچی عقب خود انداخته از نظام السلطنه امنیت میخواهیم امتضا میدهیم .

آقاسید مصطفی - دیشب ملا طرف امناف شیراز توسط انجمن امناف آذربایجان فریضه بعضود همایونی عرض شده بود خیلی بیجا کسی بودند تلگرافی دیگر جلوان آقا سید محمد جعفر از